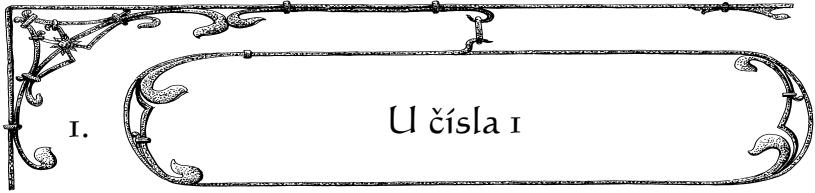

Domovní
znamení

Město

Pavelčákova 21, čp. 1

D F

Rozlehlý nárožní dům s bohatou historií. Stojí na půdorysu dvou starších domů. Oba jsou v kronikách připomínány již na počátku 16. století. V jejich těsné blízkosti stávala Střední brána, které se říkalo také Zelená. Později, při stavbě batistonové pevnosti, byla v roce 1754 nahrazena novou bránou, a protože tudy přijížděly vizitace a také panovnický manželský pár, byla pojmenována po císařovně Terezká brána.

Dům stojící Střední bráně nejbliže po dlouhá léta vlastnili sladovníci. Bývala tu sladovna, pivovar a sušárna s pekárnou. V roce 1712 byl sladovnický mistr Martin Tychman rok po svém jmenování do funkce ředitelství pivovarského urbáře z této funkce odvolán. Pravděpodobným důvodem bylo, že jeden z pivovarských pacholků utekl s mistrovou ženou a nasadil mu parohy. Byl za to sice potrestán, ale po odpykání trestu mistrovi drze vyhrožoval. V roce 1730 koupil oba domy císařský výběrčí daní František Bernard Dubrueill a nechal je přestavět na jeden rozlehlý dům s kamenným portálem v průčelí. Nedlouho poté

byl v domě otevřen zájezdní hostinec. Při zavádění popisných čísel za vlády Josefa II. dům, jako první od vjezdu do města z Vídně, obdržel číslo 1. Brzy poté se zájezdnímu hostinci začalo říkat U čísla 1 (Zu Nro. 1). Z pozoruhodností domu je třeba zmínit

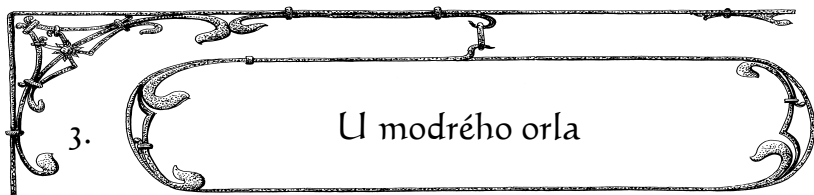
menší kamennou pamětní desku, dodnes umístěnou ve dvoře domu. Pochází z doby majitele Dubrueilla. Z plochy čtvercové desky plasticky vystupuje kříž s Kristem a pod ním je nápis – chronogram – DVXMeVsCrVCIfIXVs – v překladu to znamená „mým vůdcem je kříž“, a za tím je letopočet 1742. Pohostinství tu bylo až do roku 1942. Domovní znamení – mosazný pozlacený ovál s nápisem Nro. 1 – bylo objeveno při rozsáhlé rekonstrukci objektu v roce 2001. Proto můžeme mluvit o zachovaném znamení.

Pavelčákova 15 (Uhelná), čp. 4

Z

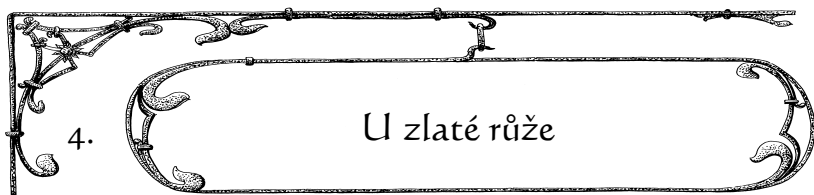
Zmizelé domovní znamení, připomínané již v roce 1635. Datem svého vzniku patřilo ke starším domovním znamením ve městě. Označení bylo spíše posměšné – groteskní. K roku 1626 se zde uvádí sladovník Jiří Neoral a nejspíše již v této době se dům nazýval U devíti švábů podle prostředí provozovaného sladovnického řemesla. Později tu sídlili různí řemeslníci, řezníci, kovář apod. Kdy bylo znamení sneseno a jaký mělo vzhled, již nelze určit. Snad to byl drobný malovaný štít umístěný na průčelí domu.

Pavelčákova 11, čp. 6

Z

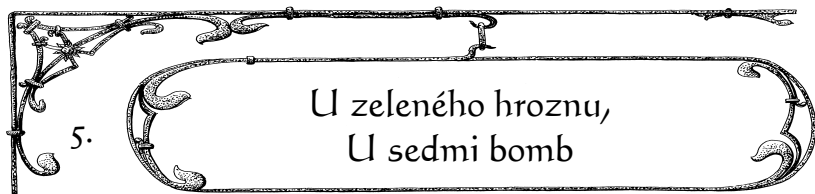
Zmizelé domovní znamení. Majitele domu můžeme sledovat již od konce 16. století. Ale až k roku 1736 se tehdejší majitel domu, kuchař Šebastián Leopold Gabriel, obrátil na magistrát se žádostí o souhlas, aby směl dům podepřít zděným pilířem a na průčelí zavěsit štít s vyobrazením modrého orla. V jeho domě totiž bývala stravovna – jakýsi menší hostinec, a domovní znamení tak mělo upozornit návštěvníky a kolemjdoucí, že se zde mohou „občerstvit“. Po roce 1754 zde však již sídlili řemeslníci. Zajímavá je zmínka z konce 19. století, kdy dům vlastnil František Kubiš, švec, který byl poručíkem olomouckých ostrostřelců. Kdy bylo domovní znamení sneseno, nelze doložit.

Pavelčákova 7, čp. 8

Z

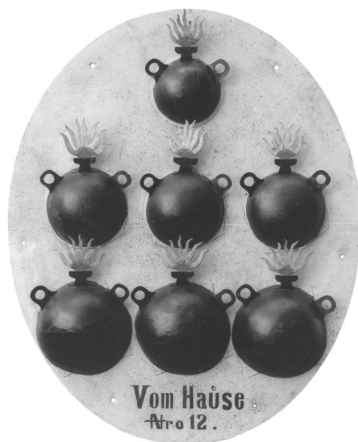
Zmizelé domovní znamení. Poprvé se uvádí roku 1654, kdy tehdejší majitel domu dostal povolení vyvěsit nad dveře zlacenou růži vyřezanou ze dřeva. V té době vlastnil dům Jan Mucha. Počátkem 18. století a pak ještě dlouhý čas vlastnila dům rodina Christenova. Kdy znamení zaniklo, již dnes neurčíme.

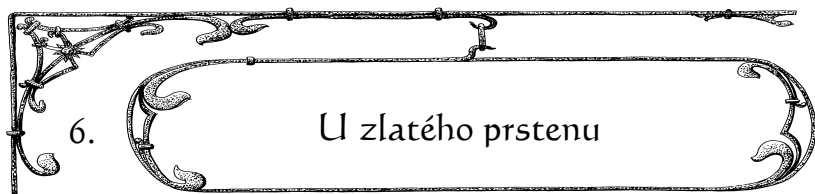

Horní náměstí 19, čp. 12

D

Dům patřil v minulosti mezi privilegované právovárečné a vinné domy a po celou dobu zde byla vinárna U zeleného hroznu. Poprvé se uvádí k roku 1620. Později, po obléhání města Prusy v roce 1758, kdy byl dům poškozen kanonádou, se začalo používat názvu U sedmi bomb. Tento název se udržel až do přestavby vinárny na kavárnu a restauraci v roce 1881. Znamení bylo sneseno a je nyní uloženo v depozitáři Vlastivědného muzea. Je to rozměrný plechový ovál, na jehož ploše jsou ve třech řadách nad sebou upevněny hořící granáty. Na spodním okraji oválu je německý nápis: Vom Hause Nro 12 (Z domu č. 12). Znamení je barevné – granáty jsou černé, plamenky žlutočervené a plocha štítu je světle šedá. Z dlouhé řady bývalých majitelů domu je nutno zmínit soukeníka Rochuse Sebastianského, který dům vlastnil po roce 1726, a jeho syna Františka, soukeníka, obchodníka s vínem a radního.

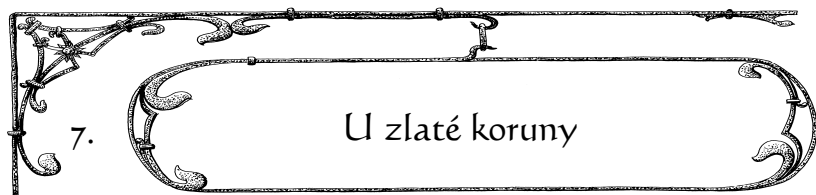
Horní náměstí 18, čp. 13

Z

Zmizelé domovní znamení. Také tento dům patřil mezi privilegované právovárečné a vinné domy; po dlouhá léta zde byla vinárna U zlatého prstenu. V letech 1745–1778 vlastnil dům obchodník s vínem, dříve zlatník Josef Partsch a patrně z této doby pochází označení domu. Vinárna existovala až do roku 1874. Krátce zde byla i pošta za majitele Františka Winklera, císařského poštmistra (1824–1845). Od roku

1850 tady byla kavárna, nejprve Schleifova, později Göllerova a nakonec Fichtnerova. Z roku 1884, z doby přestavby a úpravy průčelí, pochází štuková kartuš s písmeny T F (Theodor Fichtner), umístěná mezi okny prvního patra. V roce 2006 bylo osazeno nově vytvořené domovní znamení – zlatý prsten od autorů Milana a Václava Políanových.

Horní náměstí 17, Dolní náměstí 52, čp. 14

Z

Zmizelé domovní znamení. Jako první majitel domu je k roku 1515 uváděn Jörg Bernardin. Do roku 1882 zde stávala třípatrová budova s obchodními a vinárenskými prostorami v přízemí, na rohu pak byla lékárna, původně Stará (od roku 1465), později Černá. Z tohoto období jsou zachovány a v chodbě nynějšího domu osazeny dva pískovcové fragmenty s latinskými nápisy a letopočtem 1486. V průběhu více než čtyř století se zde vystřídalo mnoho majitelů – lékárníků; v roce 1747 ji Leopold Rössner na krátký čas přejmenoval na lékárnu U zlaté koruny. Posledními majiteli domu byla rodina Bischofova, která dům držela do roku 1841, a lékárna i vinárna se tedy nazývaly Bischofovy. V roce 1882 se lékárna přestěhovala do budovy na Horním náměstí čp. 409, kde existuje dodnes jako prodejna zdravotnických potřeb. Ale již k roku 1859 i 1866 se zde uvádí lékárník František Slabyhoudek a lékárna U koruny. Domovní znamení dávno zmizelo, ale zachovala se fotografie z přelomu 19. a 20. století, kde je nad vchodem do lékárny patrná rozměrná plechová zlacená koruna.